

Marta Orriols

Marta Orriols Balaguer (Sabadell, 1975) és historiadora de l'art de formació. Viu i treballa a Barcelona. Ocasionalment, treballa com a lectora editorial. Entusiasta de la literatura anglosaxona, va estar al càrrec de l'edició del llibre *Objeto de amor*, d'Edna O'Brien (Lumen, 2018). Col·labora en diversos mitjans culturals. Amb el seu primer llibre, *Anatomia de les distàncies curtes* (Periscopi, 2016), va aconseguir un èxit notable de crítica i públic i la revista *Granta* va escollir un dels seus contes per la seva edició en castellà. Amb la seva primera novel·la, *Aprendre a parlar amb les plantes* (Periscopi, 2018) va aconseguir el premi Òmnium a la Millor Novel·la de l'Any 2018 i va convertir-se en un dels títols més venuts de l'any. *Aprendre a parlar amb les plantes* s'ha traduït a 14 idiomes, entre ells, l'anglès a l'editorial Pushkin Press. Ha col·laborat en col·leccions de contes als llibres *Barcelona-Buenos Aires once mil kilòmetros* (Trampa Ediciones, 2019) i *Vora el mar* (Univers, 2021). La seva última novel·la, *Dolça introducció al caos* (Periscopi, 2020) continua en la línia dels textos anteriors, retratant la complexitat de les relacions humanes.

Una gallina xica

Ho havia vist feia unes setmanes en una pel·lícula sudcoreana que van projectar al cinema a la fresca del poble: a la pantalla, el mateix dia d'hivern que la xicota del protagonista el deixava, un tigre s'escapava del zoo. Aleshores, el noi i l'animal s'endinsaven en la nit i començava un drama romàntic del que ella ja no en recorda el nom. A la seva versió, personal i casolana, no hi ha tigre, sinó tres gallines ponedores, de físic gràcil i plomes gruixudes, que ponen ous que poden arribar a fer seixanta grams, i que el pare, des de la casa familiar, ara reconvertida en granja, ven a petits comerços. Que se li hagin escapat tres gallines no és el drama visible, tenint en compte que el pare en té dues-centes cinquanta. En tot cas, el verdader drama el sent quan, amb el cor trencat, s'adona de la coincidència amb la pel·lícula, i s'endinsa al bosc d'alzines que voreja tot el darrere de la casa, a la recerca de les tres gallines.

Els esbarzers marquen els marges del camí conegut, i amb una de les moltes esgarrinxades que es farà, entén allò que diuen, que el primer amor es recorda sempre. N'està segura que serà així, que el recordarà com una ferida feta per la mata punxosa, una ferida fina però profunda. Es mira el refilet de sang sobre el braç, i no pot evitar sentir cert confort. Si et deixen, almenys que de l'abandó en quedi una marca, es diu satisfeta, una petita medalla de crosta que lluirà homenatjant el mèrit de seguir endavant malgrat el disgust contingut dins un cor de catorze anys.

Mentre es llepa la ferida, rumia una frase eloqüent i concisa per col·locar al peu de la foto que durant un temps presidirà el seu metavers particular. Perquè se'n farà una, de foto. Se'n farà unes quantes, de fet, ara inclinant el cap a dreta i esquerra, ara variant el grau de tragèdia a la mirada a cada clic. La bellesa encara fràgil. Les cames espigades i uns pits que, a jutjar pels de les amigues, sembla que els fa mandra despuntar. Després hi posarà tots els filtres necessaris fins a elevar la imatge a un impacte visual que alerti el món virtual del seu nou estat. El gust de moneda ronyosa que té la sang damunt les papil·les gustatives la fa pensar en allò que sempre assenyala l'àvia, que els esbarzers en emplastre curen els galindons, i les fulles capolades reforcen les genives. Ha crescut curullada de remeis més propis de l'edat mitjana que no pas d'aquesta època de rierols eixuts i estacions de l'any difuminades, però el cert és que les tres gallines se li han perdut quan intentava gravar un TikTok per fer públic entre les seves amigues que, tal com elles ja havien previst, ell l'acabava de deixar. Li diuen que no es faci mala sang, que era clar que ell se'n buscaria una de més gran. Creuen estar segures que a partir dels setze les noies miren de seduir qualsevol, que no poden

evitar aquella aura de sexualitat que elles encara no posseeixen. Ella sent que no creix al ritme del calendari, sinó que ho fa amb una barreja d'orgull i inseguretat, i amb un mal humor que a vegades es fa difícil d'encaixar amb la dimensió burleta sota la qual ha d'actuar quan està amb les amigues.

Asseguda al terra de l'era, amb les cames encreuades i una de les gallines agafada com un petit infant esvalotat, volia que les altres dues escatainessin davant la càmera. Havia deixat caure un grapat de gra perquè arranquessin amb aquell cloc-cloc de tietes impertinents. Tot seguit ho anunciaria rapejant, que és la manera com ella crida les penes i les alegries, amb el ritme que assaja sempre que entra a la nau on el pare té les dues-centes cinquanta bestioles distribuïdes al voltant de menjadores.

Cada matí de les vacances d'estiu, quan l'envien a recollir els ous, després d'acostumar els ulls a la foscor i l'olfacte a la pudor, arrenca a rapejar amb aquell so viu de fons. El cloqueig de les gallines esverades es fon amb la seva parla rítmica i l'argot apoteòsic del rap. Es grava amb el telèfon i després ho ensenya cofoia a l'hora de dinar. A casa li diuen que es deixi estar de romanços, que malaguanyats els diners i els anys invertits al conservatori de música, però ella creu tenir un talent únic i els parla del *flow* i de la Queen Latifah, i del seu desig que algun productor s'enamori d'aquella fusió urbana campestre que ha creat.

Quan era allà al terra asseguda, a punt per gravar el TikTok, ja amb el cor trencat i bressolant una de les tres gallines, ha aparegut la Llana del no-res. Les gallines li tenen pànic, a la gossa, i han fugit cames ajudeu-me. No costa atrapar tres gallines, ni corren ni volen tant, però la gossa venia acompanyada del pare, que per sort encara era lluny, al principi del camí d'entrada. S'ha sentit atrapada. Mentre el pare s'anava acostant, amb les cames garrelles i la pell torrada, li feia escarafalls amb els braços alçats. Se'l veia content. Valorant-ho molt ràpidament, ha convingut que era millor deixar que les gallines s'endinsessin cap a l'alzinar, i així el pare no la renyaria per haver-les tret de la nau. Quan han estat un davant de l'altra, el pare li ha parlat de la sort. «Sort dels tres dies de pluja de la setmana passada», ha dit, passant-se el braç pel front perlat de suor. El pare sua fins i tot quan es pon el sol. Tenia ganes de xerrameca, el pare, i li ha explicat que el gorg semblava més verd avui, i que hi ha vist alguna bagra i un parell d'anguiles, però que «si no torna a ploure durant el que queda de juliol, aquest any les passarem putes». Mentre assentia i falsejava un somriure, de cua d'ull ella s'assegurava que les gallines ja no fossin visibles. Tot d'una el pare ha empetitit els ulls mirant bosc enllà i a ella se li ha encongint el cor. L'home ha fet visera amb una mà al front i finalment ha remugat alguna cosa sobre el veí del mas del costat, el Cinto, que sempre espera a l'agost per netejar el sotabosc i «és una temeritat, amb aquest cony de calor». Ha cridat la Llana amb un xiulet i la gossa ha corregut a les cames de l'amo. Ha vingut esperitada des del bosc cap on havia fet fugir les gallines no feia ni cinc minuts. Ella ha acaronat el cap de la gossa per dissimular la ràbia i tot seguit ha sigut el pare qui ha fet una manyaga als cabells de la filla i se n'ha acomiadat. S'havia de reunir amb els del restaurant nou de la carretera per valorar la distribució dels ous, li ha dit, i de nou li ha parlat de la sort. «Desitja'm sort, maca». Pensa en la sort, ella, en si en pot proveir, i en tot cas, en com la necessita ara.

Quan la silueta del pare es difumina carretera enllà, la filla renega i actua de pressa, deixa la casa enrere i s'endinsa al bosc a corre-cuita. Hi ha, doncs, la primera esgarrinxada de l'esbarzer i el refilet de sang, hi ha les fotos, i hi ha també el record de ja fa una estona, quan ha plorat després que ell s'apropés a la masia amb la mobylette i li digués, sense mirar-la als ulls i amb el casc penjat del colze com un cabàs, que ara que ell havia trobat feina a la piscina municipal, preferia que ho deixessin estar. A la seva veu, la vida insolent. La nou del coll amunt i avall, una sola vegada, un ascensor que, des de ben endins, eleva fins a la boca la mentida descarada. Emanava aquella olor de benzina barrejada amb una nota acre de suor que sempre li sent quan es mengen a petons. Hi ha una edat en què una va verge a les coses, i és capaç de fer anar la llengua pels racons més foscos de les cavitats, però incapaç de trobar paraules que encloguin una recriminació per demanar explicacions. En farà disset quan s'acabin les vacances, ell, i aquesta diferència d'edat, a ella no l'ha feta sentir mai en perill, ni en lloc segur, tampoc, només en un pas intermedi en transició cap a la vida adulta. Aquesta tarda, però, després que ell parlés, ha sentit la mateixa calor a les orelles que quan suspèn les matemàtiques i a casa amenacen de no deixar-la quedar amb les amigues el cap de setmana. Ha sigut com encabir el cul en una d'aquelles cadires baixetes i diminutes de la classe de parvulari, una regressió, un pas enrere. Les llàgrimes també eren per l'acomiadament del camí recorregut cap a la vida adulta. «La meva gallina xica», li diu sovint l'àvia.

A l'alzinar hi regna aquell silenci sorollós del capvespre. Tots els animalons del bosc amagats a l'ull humà, fent fressa, organitzats així per mantenir el silenci del món. De les gallines, ni rastre. Podria girar cua i mentir, fer veure que no en sap res, de la desaparició dels tres animals. Qui ho sap, potser elles sabran trobar el camí de tornada totes soles. Se li acut que pot activar una de les

gravacions del telèfon, l'última que va fer ahir al matí a dins la nau, en la que ella canta rap amb les gallines de fons. Potser el cloqueig de les companyes alades les faran reaccionar. Puja el volum de l'àudio al màxim i espera, però no passa. No apareixen. No veu les gallines per enlloc. Les crida com ho fa l'àvia quan el pare n'allibera unes quantes i ella els dona gra a l'era. «Tites, tites, tites, boniques!». Després, de nou, el silenci en moviment.

Hi ha la munió d'insectes bronzint enmig de la vegetació, el neguit dels ocells dalt dels arbres, les seves passes d'ungles pintades de blau aixafant l'herbada espessa. No hi ha res més, només aquest ritme nou que podria acoblar a les seves melodies. Al capdavant enceta etapa nova, enceta el cor trencat. Grava una estona tots aquests sons mentre el sol es va ponent i les esperances minven. Busca les tres gallines ponedores mentre pensa en la piscina municipal plena fins dalt de cossos en construcció, d'ortodòncies, vergonyes i crits adolescents. I a ell, se l'imagina assegut a la cadira de socorrista, impassible. Les ulleres de sol, la pell daurada, els rínxols del clatell que ella ha adorat tot aquest temps. Les esgarrinxades d'esbarzer couen als braços i a les cames, i li costa d'entendre que una cosa que fereix, per contra, pugui oferir remeis i cures. Ara ha d'encendre la llanterna del mòbil perquè gairebé no s'hi veu. Hauria d'anar fent via cap a casa. Hauria d'anar pensant una excusa per tornar a aquestes hores, una altra per les gallines desaparegudes, i una tercera per anunciar que no pensa posar els peus a la piscina municipal aquest agost.

I de sobte la veu. Taronja, com una flama il·lustrada en un conte infantil, movent-se àgil i cautelosa per darrere els troncs dels arbres. Els ulls daurats de mirada astuta, crepuscular i nocturna. Una guineu amb la cua peluda, majestuosa. El pare li va dir que si una guineu aconsegueix més menjar del que pot menjar en el moment, l'enterrarà per poder accedir-hi més tard. És aleshores quan comprèn que no trobarà mai les gallines, ni vives ni mortes. Es fiten l'una a l'altra i les dues entenen coses sobre l'ordre natural. No senten temor. Després, de nou, ella rumia sobre la sort. Si s'invoca només en demanar-la, o bé és una cosa innata que es posseeix. En qualsevol cas, li sembla que la sort és humanament irracional, però que, per a un animal, deu ser del tot comprensible.

Foto de l'autora: © Ariadna Arnés

Navegació d'entrades